

DATUM
2021-06-04DIARIENUMMER
M2021/00596MOTTAGARE
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
m.rattssekreteriatet@regeringskansliet.se
ingrid.backudd@regeringskansliet.se

Remissvar avseende promemorian Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet (M2021/00596)

Södra skogsägarna har beretts möjlighet att yttra sig över Miljödepartementets promemoria "Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet". Nedan följer Södras svar, först i form av en inledning som sätter frågan i sitt sammanhang med Södras perspektiv och därefter följer specifika synpunkter på olika delar i remissen och avslutningsvis förslag till justeringar av promemorians förslag.

Inledning

Skogsbilvägar möjliggör effektiva transporter av virke, underlättar för den som vill röra sig i skog och mark och är vitala för räddningstjänsters åtkomst till stora delar av landet. Anläggning och underhåll av skogsbilvägar kräver stora mängder grus och tillhörande transporter.

Södra skogsägarna ägs av 53 000 privata skogsägare. Tillsammans förvaltar skogsägare i Götaland mer än 10 000 mil skogsbilvägar, detta kan jämföras med att Trafikverket inom samma geografi förvaltar drygt 4 000 mil vägar. Skogsägarna är därmed bärare av infrastruktur som är av vikt för många funktioner i samhället och har en central roll för att upprätthålla tillgänglighet och framkomlighet.

Många familjeskogsägare använder sig i dagsläget av husbehovstäkter med obehandlad morän till mindre åtgärder på sina fastigheter, exempelvis för att reparera vägsador och anlägga vändplaner. Material från husbehovstäkter används per definition enbart till eget behov på den egna fastigheten och nyttjas inte i kommersiellt syfte.

I promemorian föreslås att alla husbehovstäkter ska bli anmälningspliktiga, oavsett storlek. Anmälan för husbehovstäkter mindre än 10 000 ton uppskattas kosta 13 000–33 000 kronor och handläggas huvudsakligen av kommunen. Promemorians förslag gällande ändrade regler för mindre täktverksamhet riskerar att leda till ökade kostnader, minskat vägunderhåll och försämrad lönsamhet i skogsbruket. Promemorian har inte kunnat visa på nytta med att införa dessa ändringar.

Förändringarna innebär en påtaglig försämring ur ett äganderättsperspektiv då förfogandet över marken inskränks, samtidigt som det leder till ökade kostnader

och en ökad administrativ börda. Förutom nämnda negativa konsekvenser av förslaget saknas ett äganderättsligt perspektiv i promemorian.

Synpunkter:

1. *Husbehovstäckter mindre än 5 000 ton bör inte omfattas av anmälningsplikt.*
2. *Avsaknaden av en nedre gräns för storlek då husbehovstäckter ska anmälas medför att det i praktiken blir anmälningspliktigt att flytta väldigt små volymer.*

Detta är negativt i flera avseenden:

- Husbehovstäckters undantag är starkt kopplade till jord- och skogsbrukets behov av material i sin pågående markanvändning. Att anmäla uttag av små volymer är en kraftig begränsning av pågående markanvändning. Anmälan av dessa små uttag riskerar upplevas som omständligt och svårt att motivera då miljöpåverkan rimligtvis inte kan anses vara stor i dess fall.
 - Minskad användning av husbehovstäckter leder till ökat behov av material från kommersiella täkter, vilket medför ökade transport och tillhörande negativa effekter från detta.
 - Handläggningskostnaden för anmälningarna gör att nyttjandet av små husbehovstäckter täkter blir så pass kostsamt att materialet istället kommer att köpas från kommersiella täkter.
 - Ökad användning av kommersiella täkter leder till ökade kostnader för skogsägaren, med negativa effekter på skogsbrukets lönsamhet som följd.
 - En rapport från forskningsinstitutet Skogforsk¹ visar på att en gräns där husbehovstäckter mindre än 5000 ton inte omfattas av anmälningspliktiga leder till avsevärt minskade negativa effekter för skogsbruket än de gränser som föreslås i promemorian.
3. *Anmälningar om täktverksamhet bör handläggas av Skogsstyrelsen*
Promemorian föreslår att kommuner i de flesta fall ska handlägga anmälan av husbehovstäckter.
 - Skogsstyrelsen är vanligtvis den myndighet som har ansvar för frågor kopplade till skogsbruk och skogsbilvägar. Konsekvensen av förslaget är att Skogsstyrelsen ska ingå i samrådet vid byggnationen av en skogsbilväg men att kommunen ska ge tillstånd till att täktmaterialet används. Detta riskerar upplevas som en komplicerat förfarande för enskilda markägare.

¹ Bergqvist, M., Noreland, D. & Davidsson A. 2021. Konsekvenser för skogsbruket materialförsörjning från husbehovstäckter. Skogforsk: Uppsala, Sverige. Arbetsrapport från Skogforsk. 20 s.

- Kommunernas kapacitet för handläggning av dessa ärenden bedöms i promemorian vara begränsad. Detta får till följd att handläggningstiderna riskerar bli långa. Behov av material till husbehovstäckter är svårt att prognosticera, exempelvis påverkas risken för vägskador av väderförhållanden. Följaktligen riskerar långa handläggningstider försvåra ändamålsenligt vägunderhåll vilket leder till sämre vägkvalitet och efterföljande ökade kostnader för såväl transport som underhåll.

Södra skogsägarna förslår mot denna bakgrund följande:

- Att husbehovstäckter mindre än 5 000 ton även fortsättningsvis undantas från anmälningsplikt.
- Att anmälningar av husbehovstäckter handläggs av Skogsstyrelsen

För Södra skogsägarna,

Marcus Svensson

Head of Public Affairs

marcus.svensson@sodra.com

+46 72 583 45 88